

A circular diagram consisting of three concentric rings. The outermost ring is red, the middle ring is green, and the innermost ring is blue. Each ring has an arrow pointing clockwise, indicating a continuous cycle.

Voorkomen van voedselverspilling in de keten

Toelichting NIMPF- tool

Kennisclips NIMPF-tool

Het Netchain IMProvement Framework is een model dat gebruikt kan worden om samenwerking in ketens te verbeteren en keteninterventies te ontwikkelen. We refereren naar dit model als 'de NIMPF-tool'.

De NIMPF-tool is opgebouwd uit vier grote fases:

- (1) de diagnose
- (2) het aanpakken van verandering
- (3) experimenteren en uitvoeren
- (4) evalueren

Iedere fase kent weer kleinere deelstappen. De tijd die nodig is om alle stappen te doorlopen is afhankelijk van de grootte van het traject, maar kan zeker een aantal jaar in beslag nemen. Als studenten met de NIMPF-tool aan de slag gaan, zullen ze zich vooral richten op de eerste twee stappen: diagnose en komen met voorstellen tot verbetering.

Vanuit het onderzoeksproject Voorkomen Voedselverspilling is er onderwijsmateriaal ontwikkeld rondom de NIMPF-tool. Dit materiaal is vrij toegankelijk en te gebruiken. Het materiaal bestaat uit vijf kennisclips van ongeveer 10 minuten per clip.

In deze vijf kennisclips worden de volgende onderwerpen besproken:

1. Kennismaken met werken in agri food ketens
2. Uitleg NIMFP-tool: Network IMProvement Framework
3. Uitleg NIMPF fase 1 – Ketendiagnose
4. Visualisatie van een keten
5. Uitleg NIMPF fase 2 – Keteninnovatieplan

We zullen de inhoud van de verschillende clips hieronder bespreken.

→ **Clip 1: Kennismaken met werken in agri food ketens**

Link video: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kennisclip-1:-kennismaken-met-werken-in-agri-food-ketens-:-ketens-algemeen?id=1231012>

Link slides: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/presentatie-bij-kennisclip-1:-kennismaken-met-werken-in-agri-food-ketens-:-ketens-algemeen?id=1231004>

Deze clip vormt de introductie en legt uit wat precies een keten is. Daarnaast wordt de geschiedenis van de ketenontwikkeling besproken, zodat we begrijpen hoe de huidige situatie is ontstaan. Tot slot wordt in de clip stilgestaan bij een model voor een integrale aanpak van ketenonderzoek en ketensamenwerking. Dit model laat onder andere zien welke verschillende disciplines nodig zijn om een keten in te richten en hoe een ketenstrategie kan worden opgebouwd.

→ **Clip 2: Uitleg NIMPF-tool: Network IMProvement Framework**

Link video: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kennisclip-2:-uitleg-nimpf-tool?id=1231011>

Link slides: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/presentatie-bij-kennisclip-2:-uitleg-nimpf-tool?id=1231003>

In deze clip wordt de NIMPF-tool uitgelegd, een tool die gebruikt kan worden om samenwerking in de ketens te verbeteren. Het bouwen aan duurzame ketens is een proces, waarbij samenwerking kan helpen. Het is belangrijk om te beseffen dat samenwerken een middel is, geen doel.

De NIMPF-tool is opgebouwd uit vier grote fases:

- (1) de diagnose, (2) het aanpakken van verandering, (3) experimenteren en uitvoeren, en (4) evalueren. Iedere fase kent weer kleinere deelstappen. De tijd die nodig is om alle stappen te doorlopen is afhankelijk van de grootte van het traject, maar kan zeker een aantal jaar in beslag nemen. Als studenten met de NIMPF-tool aan de slag gaan, zullen ze zich vooral richten op de eerste twee stappen: diagnose en komen met voorstellen tot verbetering. Deze eerste twee fasen zullen daarom in aparte clips worden toegelicht.

Kennisclips NIMPF-tool

Clip 3: Uitleg NIMPF fase 1 – Ketendiagnose

Link video: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kennisclip-3:-uitleg-nimpf-tool-fase-1-ketendiagnose?id=1231010>

Link slides: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/presentatie-bij-kennisclip-3:-uitleg-nimpf-tool-fase-1-ketendiagnose?id=1231002>

De NIMPF-tool bestaat uit verschillende fasen en stappen. In iedere stap kun je gebruik maken van meerdere modellen.

Deze clip richt zich specifiek op de ketendiagnose, die bestaat uit de volgende vier stappen:

Stap 1: scope	Het is belangrijk om de keten die je onderzoekt goed af te bakenen en scherp te definiëren wat je doelen zijn.
Stap 2: stakeholder analyse	In deze stap wordt in kaart gebracht welke partijen van belang zijn en waarom.
Stap 3: netwerk analyse	We proberen in kaart te brengen hoe de keten werkt en hoe de stakeholders samenwerken. Wat zijn de contractrelaties en welke transacties vinden plaats?
Stap 4: de SWOT analyse	In deze stap wordt de SWOT analyse gedaan op ketenniveau, niet op het niveau van een individueel bedrijf.

De clip eindigt met tips voor studenten. Het is belangrijk om goed af te bakenen, maar af en toe is uitzoomen ook nuttig om voldoende informatie te krijgen.

Clip 4: Visualisatie van een keten

Link video: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kennisclip-4:-visualisatie-van-een-keten?id=1231009>

Link slides: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/presentatie-bij-kennisclip-4:-visualisatie-van-een-keten?id=1231001>

In deze kennisclip wordt dieper ingegaan op de visualisatie van een keten. Binnen een keten zijn drie lagen van stakeholders te onderscheiden: ketenactoren, supporters/dienstverleners en influencers.

De ketenactoren pakken het product vast en voegen waarde toe. Dienstverleners worden vaak ingehuurd door de ketenactoren om bepaalde diensten te verlenen. Influencers zijn stakeholders die buiten de keten staan, maar wel van invloed zijn op de productieketen.

In de clip worden vervolgens verschillende voorbeelden gegeven van visualisaties waarin soms ook duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de aparte groepen stakeholders.

De clip bespreekt een aantal tips voor het uitwerken van een ketenvisualisatie:

Tip 1:	Probeer daar waar mogelijk verschillen in eigendom of verschillen tussen binnen- en buitenland grafisch aan te geven.
Tip 2:	Neem het doel van je opdracht als uitgangspunt voor je visualisatie. Transport kan bijvoorbeeld met pijltjes worden aangegeven, maar als transport belangrijk is voor je opdracht dan kan deze stap beter verder worden uitgewerkt. Ook je innovatiedoel of positie in de keten bepaalt hoeveel detail er nodig is in je visualisatie.
Tip 3:	De legenda is heel belangrijk bij je visualisatie. Geef goed weer wat verschillende blokjes, pijltjes, symbolen of kleuren betekenen.

Kennisclips NIMPF-tool

Clip 5: Uitleg NIMFP fase 2 – Keteninnovatieplan

Link video: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/kennisclip-5:-uitleg-nimpf-tool-fase-2-keteninnovatieplan?id=1231007>

Link slides: <https://groenkennisnet.nl/zoeken/resultaat/presentatie-bij-kennisclip-5:-uitleg-nimpf-tool-fase-2-keteninnovatieplan?id=1231000>

Deze clip gaat over het maken van een keteninnovatieplan. Allereerst wordt uitgelegd wat een keteninnovatie is. Een innovatie is meer dan een idee, het gaat om daadwerkelijk toepassen van iets nieuws op ketenniveau. Dat betekent dat de oplossing vraagt om betrokkenheid van meerdere partners, wat keteninnovaties ook lastig maakt.

De clip geeft vervolgens een overzicht van allerlei mogelijke keteninnovaties. Om een kansrijke keteninterventie te ontwerpen is het goed om de positieve en negatieve effecten in kaart te brengen. Hierbij gaat het niet alleen om financiële gevolgen, maar ook om andere waarden voor mens- en dier of investeren in een lokale gemeenschap.

Een belangrijke tip voor studenten is om zo veel mogelijk mensen erbij te betrekken. Door veel inzichten te krijgen kun je met goede oplossingen komen waarvoor draagvlak is.

Wil je meer lezen?

Folkerts, H., & Majijers, I. W. (2014). *Levende Agrifood Ketens: Praktijkervaring gebundeld voor de toekomst*. Hogeschool Inholland.

Mede mogelijk gemaakt door:

Dit document is tot stand gekomen binnen het project 'Voorkomen voedselverspilling'.

Het project is uitgevoerd door:

Aeres Hogeschool, Hogeschool Inholland, HZ University of Applied Sciences en HAS Green Academy van 2021 tot 2023. Wageningen University & Research heeft bijgedragen aan het onderzoeksproject vanuit het programma Kennis op Maat.

Dit onderzoek is medegefinancierd door Regieorgaan SIA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Toelichting

This work is licensed under the Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal License.

To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.